

Dosarul nr. 3ra-1587/19
3ra-183/20

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (I. Brai)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliul com. Cobusca Veche r-nul Anenii Noi, intervenient accesoriu Vasile Rotaru, terță persoană Iacov Perju cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Vasile Rotaru și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 23 ianuarie 2019 Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului com. Cobusca Veche r-nul Anenii Noi, intervenient accesoriu Vasile Rotaru cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată a relatat că la 01 noiembrie 2018 prin Decizia nr. 05/05 din 01 noiembrie 2018 „Cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric” Consiliul com. Cobusca Veche r-nul Anenii Noi a permis actualizarea planului geometric al terenului cu nr. cadastral XXXXXX, proprietate privată a cet. Vasile Rotaru.

La 14 noiembrie 2018 decizia vizată a fost recepționată de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat pentru a fi supusă controlului de legalitate, fiind înregistrată cu nr. de intrare 1301/OT3-13790.

Urmare a exercitării controlului actului indicat, au fost constatate abateri de la prevederile legislației în vigoare și Consiliului com. Cobusca Veche r-nul Anenii Noi i-a fost înaintată notificarea nr. 1304/OT3-595 din 04 decembrie 2018, prin care s-a solicitat examinarea ei în vederea întreprinderii măsurilor privind reexaminarea și abrogarea Deciziei Consiliului com. Cobusca Veche r-nul Anenii

Noi nr. 05/05 din 01 noiembrie 2018 „cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric”.

Prin răspunsul secretarului Consiliului com. Cobusca Veche nr. 1301/OT3-4345 din 28 decembrie 2018 s-a adus la cunoștință că notificarea nr. 1304/OT3-595 din 04 decembrie 2018 înaintată de OT Căușeni al Cancelariei de Stat a fost examinată în ședința Consiliului com Cobusca Veche din 07 decembrie 2018.

Proiectul de decizie propus Consiliului com. Cobusca Veche de a admite notificarea nr. 1304/OT3-595 din 04 decembrie 2018 înaintată de OT Căușeni al Cancelariei de Stat a fost votat după cum urmează: pro-0 consilieri, contra-0 consilieri, s-au abținut-11 consilieri (din 11 prezenți în ședință). Ca urmare, la întrebarea propusă conform ordinii de zi a ședinței nu a fost adoptată nicio decizie.

Consideră decizia Consiliului com. Cobusca Veche, r-ul Anenii Noi nr.05/05 din 01 noiembrie 2018 „Cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric” ilegală din următoarele considerente:

În dispozițiile actului administrativ supus controlului nu s-a făcut trimitere la temeiul legal de a adoptare a deciziei în cauză. Astfel, nu este clar scopul actualizării planului cadastral.

La fel, lipsește mențiunea cărei erori se efectuează corectarea, fiind doar făcută o înscriere cu un conținut general „În scopul corectării erorilor comise la elaborarea planului”.

La decizia în cauză a fost anexată o schemă în care sunt reflectate modificările care urmează să fie efectuate în urma actualizării planului cadastral.

Urmare se constată că, ca rezultat al acestor lucrări va fi modificată suprafața terenului vecin cu nr. cadastral XXXXXX proprietate privată a cet. Iacov Perju.

Acordul scris al titularului de drept la terenul cu nr. cadastral XXXXXX la decizia nr.05/05 din 01 noiembrie 2018 cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric, lipsește.

Consideră că la adoptarea deciziei vizate Consiliul com. Cobusca Veche, r-nul Anenii Noi nu a respectat prevederile legale în vigoare.

Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a solicitat anularea deciziei Consiliului com. Cobusca Veche, r-nul Anenii Noi nr. 05/05 din 01 noiembrie 2018 cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată (f.d.39).

S-a anulat decizia Consiliului comunal Cobusca Veche r-ul Anenii Noi nr.03/03 din 01 noiembrie 2018 cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric.

La 07 mai 2019 Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă a depus apel împotriva hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, solicitând admiterea apelului declarat, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.47).

Prin încheierea protocolară din 26 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost atras în proces ca terță persoană Iacov Perju (f.d.79).

Prin decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă și s-a

menținut hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central (f.d.98).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a ajuns la o concluzie justă și întemeiată cu privire la faptul că, prin decizia nr. 05/05 din 01 noiembrie 2018, emisă de Consiliul com. Cobusca Veche, în esență s-a aprobat modificarea suprafeței terenurilor intervenientului accesoriu, cât și a terenului vecin cu nr. cadastral XXXXXX proprietate privată a lui Iacov Perju.

Deși decizia enunțată a fost emisă ca urmare a examinării cererii pentru actualizarea planului geometric, aceasta nu a fost motivată în drept, nefiind stabilite normele Legii cadastrului bunurilor imobile aplicate de administrația publică locală, sau a altor acte normative, în baza cărora ar fi fost aprobată decizia dată.

Astfel, prima instanță corect a conchis că, din conținutul actului administrativ contestat lipsește mențiunea concretă privind eroarea existentă și care necesită a fi corectată, fiind notată înscrierea cu conținut general – în scopul corectării, dar în lipsa identificării erorii.

Mai mult, deși prin decizia enunțată s-a intervenit și în terenul vecin, nu a fost prezentat acordul scris al proprietarului acestuia, circumstanță ce contravine art. 18 alin. (4) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998.

Astfel, concluzia primei instanțe privind anularea deciziei Consiliului com. Cobusca Veche, r-nul Anenii Noi nr. 05/05 din 01 noiembrie 2018 cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric este corectă, legală și întemeiată, or, aceasta contravine prevederilor legale. Iar argumentele apelantului nu pot fi reținute, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt.

La 29 noiembrie 2019, Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă a declarat recurs împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d.108-114).

În motivarea cererii de recurs a indicat că recursul este depus în termen, deoarece copia deciziei instanței de apel a recepționat-o la 31 octombrie 2019.

Consideră hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central ilegală, deoarece prima instanță nu a cercetat și ilucudat pe deplin toate circumstanțele cauzei și a aplicat greșit normele de drept material.

A avut loc o interpretare greșită a legislației materiale și procedurale. Instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile legislației Republicii Moldova în vigoare și a apreciat greșit probele care au fost prezentate în ședința de judecată.

În hotărârea primei instanțe și decizia Curții de Apel Chișinău se face trimitere la prevederile legale care după părerea sa nu sunt aplicabile speței.

Mai mult, prevederile legale la care s-a făcut referire la momentul emiterii dispozitivului hotărârii (19 aprilie 2019) și hotărârii motivate (22 mai 2019) erau abrogate conform art.257 alin.(2) Cod Administrativ.

Alte prevederi legale la care a făcut trimitere prima instanță nu corespund concluziei la care a ajuns.

Or, normele legale în cauză vin să dovedească contrariu aplicării acestora de

către prima instanță și netemeinicia cererii de chemare în judecată.

Circumstanțele date au fost expuse și în cadrul ședinței Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău, însă au fost lăsate fără apreciere de către instanța de judecată.

Prevederile pct.4.3.2 al Regulilor de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.618 din 05 octombrie 1993, stipulează că textul deciziei trebuie să fie laconic, cu formulări clare.

Astfel, constată că la momentul emiterii deciziei nr.05/05 din 01 noiembrie 2018 de către Consiliul com. Cobusca Veche cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric- au fost respectate toate prevederile legale fără abateri.

În prima instanță s-a făcut referire la faptul de a fi atras în proces persoana interesele căreia potențial ar fi afectate, și anume Iacob Perju. Or, depunerea cererii de chemare în judecată a constituit faptul că prin decizia contestată suprafața terenului vecin a d.lui Iacob Perju se va modifica. Prima instanță a respins acest demers, încălcând în mod flagrant dispozițiile art.205 Codul administrativ care expres prevede la alin.(1) că la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sînt afectate de litigiul în cauză. Iar alin.(2) stipulează că dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces.

În hotărârea motivată a primei instanțe nu se face trimitere la prevederile Codului administrativ.

Instanța de apel a admis demersul dispunând atragerea în proces în calitate de terț, însă constatând că este decedat, a purces la examinare fără a dispune conform procedurii legale de a suspenda procesul, cu stabilirea cercului de moștenitori care urmează a fi atrași în proces.

Cele expuse de prima instanță în hotărâre nu corespund realității. Suntem în prezenta faptului când prima instanță s-a limitat la preluarea poziției părții reclamante, fără a da o apreciere corectă probelor care au fost prezentate.

Urmare a interpretării eronate a legislației materiale și procedurale instanțele de judecată naționale au ajuns la o concluzie greșită.

De asemenea, în prima instanță, la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare a fost înaintat un demers în baza art. 186¹ Codul de procedură civilă, care a fost respins de către instanță.

Conform demersului înaintat a invocat că cererea de chemare în judecată, prin care se solicită anularea deciziei Consiliului com. Cobusca Veche, r-nul Anenii Noi nr.05/05 din 01 noiembrie 2018 cu privire la examinarea cererii pentru actualizarea planului geometric este tardiv depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Astfel, s-a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind depusă tardiv.

Or, dreptul la acțiune începe să curgă din data de 14 decembrie 2018, iar

Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat înaintează cererea de chemare în judecată la data de 23 ianuarie 2019, cu depășirea termenului legal de 30 de zile.

Conform Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului de Stat a Actelor Locale, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.672 din 28 august 2017 obligativitatea tuturor consiliilor locale de orice nivel să publice în Registrul Electronic.

Gestionar al acestui sistem este Cancelaria de Stat. Astfel, reclamantul a cunoscut cu certitudine despre existența deciziei Consiliului, ulterior a cunoscut și despre răspunsul la notificare sa, însă pentru a motiva depășirea termenului legal purcede la expedierea scrisorilor.

Conform pct.25-26 din Regulament, autoritățile locale sunt obligate orice informație/ act/ notificare să o publice în Registru.

Dacă prima instanță examina excepția de tardivitate prin prisma prezentului Regulament ajungea la o concluzie certă asupra faptului că cererea de chemare în judecată este depusă tardiv.

La 16 decembrie 2019 Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus referință asupra cererii de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Contrar prevederilor legale citate, instanța de apel în dispozitivul deciziei din 02 octombrie 2019 eronat a indicat că „Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare”.

Pe parcursul examinării cauzei Vasile Rotaru a fost reprezentat de către avocatul Vladimir Răcilă, care este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

Astfel, Vasile Rotaru și reprezentantul său, avocatul Vladimir Răcilă urmau să țină cont de dispozițiile legislației în vigoare cu privire la contestarea actului judecătoresc și să declare recurs împotriva deciziei în termenul prevăzut de art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dar nu în termenul indicat eronat de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 02 octombrie 2019.

Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că Vasile Rotaru a recepționat copia deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 17 octombrie 2019 (f.d.106).

Avocatul Vladimir Răcilă a recepționat copia deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 18 octombrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.107).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă la 29 noiembrie 2019 este depus peste termenul legal prevăzut de lege.

Or, la caz, termenul de declarare a recursului și-a început curgerea la 18 și respectiv 19 octombrie 2019 și a expirat la 18 și respectiv 19 noiembrie 2019.

Instanța de judecată consideră că, nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurentului și al reprezentantului acestuia.

Situații similare au fost deja examinate în hotărârile Popov versus Moldova (nr. 2), (06 decembrie 2005, parag. 53), Melnic versus Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia SRL versus Moldova (18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art.65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă nu a înaintat o cerere, prin prisma prevederilor art.65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, cu privire la repunerea recursului în termen și nici nu a prezentat instanței probe incontestabile ce ar demonstra imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termenul prevăzut de lege.

Din aceste motive recursul depus de către Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău necesită să fie declarat inadmisibil.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea recurent, pentru a depune în termen recursul.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor și obligațiilor procedurale, prezumă că partea trebuie la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și la intervale rezonabile de timp să se intereseze despre decizia motivată a instanței de apel, întru respectarea termenelor prevăzute de lege.

Contrar acestor prevederi legale, Vasile Rotaru și reprezentantul acestuia avocatul Vladimir Răcilă nu a depus diligența necesară, nu a întreprins acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs, în vederea exercitării căii de atac în termen.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă.

Conform art. 193, 230, 233 alin. (1) și (2), 244, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Vasile Rotaru reprezentat de avocatul Vladimir Răcilă, se declară inadmisibil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan